

Savings and Investment

ปีที่ 2 ฉบับที่ 40 ประจำเดือนกันยายน 2558

การขับเคลื่อนการลงทุนไทยด้วยนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital Economy)

สุธีรัตน์ จิรชูสกุล

จุดเริ่มต้นของเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ในประเทศไทย

รัฐบาลพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ประกาศนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยบนพื้นฐานของนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital Economy) ในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศและวางรากฐานเศรษฐกิจไทยสู่ Digital Economy เพื่อยกระดับทั้งภาคเศรษฐกิจ สังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความสะดวกสบายมากขึ้นในแบบที่ยั่งยืนโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital Economy) ตามคำนิยามของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (information Technology) เป็นปัจจัยประกอบในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การสื่อสาร การผลิต การอุปโภคบริโภค การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ การศึกษา เกษตรกรรม อุตสาหกรรม สาธารณสุข การเงินการลงทุน ภาษีอากรการบริหารจัดการข้อมูลและเนื้อหา เป็นต้น

ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการเป็น Digital Economy

1. ด้านผู้ประกอบการ

* การลดต้นทุนของต้นทุนในการประกอบการทั้งด้านการผลิตและการจำหน่ายผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากรูปแบบการสื่อสารต่างๆ ที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต มาใช้ประกอบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เช่น การสื่อสารข้อมูลผ่านทาง Web Page การเขียนโต้ตอบกันทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) การพูดคุยสดด้วยข้อความและเสียง (Conference Call Chat)

* การส่งเสริมให้เกิดการต่อยอดสินค้าและบริการใหม่ๆ ออกสู่ตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งการสืบค้นข้อมูลที่สะดวกรวดเร็วขึ้นทำให้ผู้ประกอบการได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่างๆ จากแหล่งอื่นๆ ทั่วโลกซึ่งจะนำมาช่วยออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ ทำให้ตลาดมีสินค้าที่หลากหลายมากขึ้นหรือต่อยอดความคิดทางธุรกิจ

* การสนับสนุนให้รูปแบบการทำธุรกิจแบบ E-commerce มีโอกาสขยายตัวเพิ่มขึ้นจากต้นทุนการดำเนินการที่ต่ำลงและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ยอมรับในการซื้อขายสินค้าจากร้านค้าออนไลน์มากขึ้น

2. ด้านการจ้างงานของประเทศ

* การสร้างการจ้างงานในลักษณะใหม่ๆ ที่เป็นผลมาจากการเกิดสินค้าการตลาดและรูปแบบการค้าขายใหม่ๆ เช่น นักกลยุทธ์การตลาดทาง social media ที่ปรึกษา E-commerce นักโฆษณาสินค้าทาง Social Media เป็นต้น

3. ด้านการลงทุนของประเทศ

* Digital Economy จะมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการลงทุนธุรกิจข้ามพรมแดนมากยิ่งขึ้นเช่น การจองโรงแรมและทริปท่องเที่ยว การลงทุนซื้อหุ้นต่างประเทศ การค้าขายเงินตราต่างประเทศ ฯลฯ

4. ด้านการเรียนรู้ของประชาชน

* เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนรู้ของประชาชนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้ อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นซึ่งจะช่วยส่งเสริมคุณภาพของประชาชนและเพิ่มผลิตภาพแรงงาน (Productivity) ของแรงงานเช่น การเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต (E-Learning)

ความจำเป็นและความพร้อมของการเป็น Digital Economy ในประเทศไทย

นโยบายการนำประเทศไทยเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาประเทศถือเป็นพื้นฐานให้เศรษฐกิจภาคอื่นขยายตัวต่อไปได้และยังเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างเศรษฐกิจไทยให้มีความแข็งแกร่งและยั่งยืนจากผลผลิตภาพของแรงงานที่สูงขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงการเป็น Digital Economy ของไทยในปัจจุบันพบว่า ประเทศไทยมีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว สะท้อนจากโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพ (Hard Infrastructure) ที่มีการวางโครงข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายที่มีต้นทุนต่ำกว่าเทคโนโลยีอื่น ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยี 3G/4G ซึ่งในปัจจุบันสามารถวางโครงข่ายที่ครอบคลุมพื้นที่ได้กว้างขึ้นดั่งนั้น บทบาทภาครัฐที่ควรดำเนินการต่อไปคือการสนับสนุนให้ภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ให้บริการโทรคมนาคมภาคเอกชนไทยสามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้นโดยล่าสุดสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้เตรียมแผนประมูล 4G ในช่วงปลายปี 2558 ได้แก่ คลื่นความถี่ 1800 เมกะเฮิรตซ์ จะเปิดประมูลวันที่ 11 พ.ย.58 และคลื่น 900 เมกะเฮิรตซ์ ในวันที่ 15 ธ.ค. 58 ตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มี.ค. 58 นอกจากนี้ นักเศรษฐศาสตร์ของ กสทช. ได้ประเมินผลทางเศรษฐกิจเบื้องต้นว่า ภายหลังการเปิดบริการ 4G เติมรูปแบบจะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อเศรษฐกิจประเทศโดยรวมเท่ากับ 648,568 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.49 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รวม 3 ปี (ปี 2559-2561)

แนวทางการขับเคลื่อนกรอบยุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของไทย

- 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (Hard Infrastructure)** ภาครัฐจะเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้โครงข่ายการสื่อสารครอบคลุมทุกพื้นที่ มีขนาดที่พอเพียงกับการใช้งาน มีเสถียรภาพที่มั่นคงและในราคาที่เหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การต่อยอดกิจกรรมการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2. การสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Soft Infrastructure)** ภาครัฐจะเร่งทบทวน ปรับปรุง ยกย่องกฎหมายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการลงทุน การกำกับดูแลด้านโทรคมนาคม ความมั่นคงปลอดภัยของระบบดิจิทัลและการคุ้มครองข้อมูลประเภทต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและบรรยากาศที่ดีเพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ
- 3. โครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการให้บริการ (Service Infrastructure)** ภาครัฐจะเร่งยกระดับการให้บริการ e-Government โดยการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐผ่าน Platform ของรัฐ เน้นบริการพื้นฐานและบริการข้ามหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกในการบริการแก่ประชาชน
- 4. การส่งเสริมและสนับสนุนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ (Digital Economy Promotion)** ภาครัฐมีบทบาทสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของภาคธุรกิจให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์และบริการด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการต่อยอดนวัตกรรม
- 5. ดิจิทัลเพื่อสังคมและทรัพยากรความรู้ (Digital Society)** ภาครัฐต้องตระหนักถึงการพัฒนาระบบสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพทั้งการพัฒนาข้อมูลข่าวสารและบริการของรัฐต่าง ๆ และการสร้างทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ของประเทศในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

บทบาทด้านการลงทุนของภาครัฐในการส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ในการส่งเสริมผู้ประกอบการไทยให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในธุรกิจของตนเองนั้น ภาครัฐจะต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) และส่งเสริมสนับสนุน (promoter) โดยการสร้างแรงจูงใจแก่ภาคเอกชนอย่างเป็นระบบและปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐทั้งนี้ การสร้างความพร้อมด้านไอซีทีโดยรวมของประเทศและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนถือเป็นปัจจัยที่จะช่วยยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทยให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของไทยยังมีเสถียรภาพระบบตลาดค่อนข้างเสรีสำหรับนักลงทุนต่างชาติ และที่ตั้งของประเทศไทยที่อยู่ใจกลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่พร้อมให้บริการสำหรับธุรกิจต่างชาติที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย

ดังนั้น รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังจึงได้มีนโยบายด้านการลงทุนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้แก่ผู้ประกอบการได้แก่

- 1. การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)** ขณะนี้กระทรวงการคลังได้มีการเสนอปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีให้สอดคล้องและเหมาะสมโดยจะเน้นธุรกิจเป้าหมายและให้มีความยืดหยุ่นต่อ

การประกอบธุรกิจทั้งเงื่อนไขการถือหุ้นและขนาดของกองทุนซึ่งจะสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ลงทุนที่สนใจที่จะลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีความเสี่ยงสูง มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีนวัตกรรมและรักษาสีสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็มีโอกาสได้รับผลตอบแทนสูงเช่นเดียวกัน

2. การส่งเสริมมาตรการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการรายเล็กหรือ SMEs โดยจัดหาแหล่งเงินทุนหลายช่องทางให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำระยะยาวได้

3. การจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนในกิจการ SMEs (SMEs Private Equity Trust Fund) เพื่อสนับสนุนแหล่งเงินทุนให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายภาครัฐ โดยเฉพาะ SMEs ขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีนวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์มีศักยภาพในการเติบโต และอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ไทย โดยมีการจัดตั้งในรูปแบบกองทุนร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนในรูปแบบกองทรัสต์ วงเงินลงทุน 10,000 - 25,000 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นกองทรัสต์ย่อย ๆ กองละไม่เกิน 1,000 ล้านบาท และแต่ละกองจะมีนโยบายการลงทุนแต่ละประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งมีคณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เข้าร่วมดูแล

4. การระดมทุนจากมวลชน (Crowdfunding) ถือเป็นรูปแบบการระดมทุนแบบใหม่ที่สามารถรองรับประสงค์ของผู้ระดมทุนที่หลากหลาย โดยผู้ระดมทุนสามารถสื่อสารกับนักลงทุนกลุ่มใหญ่โดยผ่านเว็บไซต์ที่เป็นสื่อกลางในการระดมทุน (Portal) และไม่ต้องอาศัยคนกลางที่เป็นสื่อกลางในการเชื่อมสัมพันธ์เครือข่ายไปสู่กลุ่มทุนเหมือนเช่นในอดีต ทั้งนี้ ผู้ระดมทุนสามารถระดมทุนไปพร้อมกับการทำการตลาดในสังคมออนไลน์ ซึ่งจะมีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม อีกทั้งยังสนับสนุนให้เกิดการร่วมลงทุนในธุรกิจเกิดใหม่ และนักลงทุนมีโอกาสดำรงเป็นเจ้าของธุรกิจหรือบริษัทเปิดใหม่ (start-up company) ที่มีโอกาสเติบโตและสร้างผลกำไรได้สูง และยังถือว่ามีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอีกด้วย ■

